



DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ DERGİSİ

DOGUS UNIVERSITY JOURNAL

e-ISSN: 1308-6979

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/doujournal>

MUHASEBE VE MALİYE ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN “MESLEKİ UYGULAMA” KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORLARI

METAPHORS OF ACCOUNTING AND FINANCE ASSOCIATE STUDENTS ABOUT THE CONCEPT OF “PROFESSIONAL PRACTICE”

Tuğba ÖRS ONUR⁽¹⁾, İsmail KOÇ⁽²⁾

Öz: Bu çalışmanın amacı, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ile Maliye ön lisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin mesleki uygulama kavramına yönelik algılarını, renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya metaforları aracılığı ile ilişkilendirerek incelemektir. Çalışmada nitel analiz yöntemlerinden olan fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (SUBÜ)’de Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ile Maliye ön lisans programında öğrenim gören, 2020-2021 eğitim dönemi bahar yarıyılında mesleki uygulama eğitimini tamamlayan öğrencilerden “Eğer mesleki uygulama bir renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya olsaydı, “....” olurdu. Çünkü “....” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Çalışmaya 46 kadın, 23 erkek toplam 69 öğrenci katılmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemleri ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin mesleki uygulama kavramına yönelik algılarından toplam 218 metafor elde edilmiş ve 9 kategoride gruplandırılmıştır. Öncelikli olarak mesleki uygulama öğrencilerinin ürettikleri metaforlar incelendiğinde bu bireylerin büyük bir çoğunluğunun olumlu yönde metafor geliştirdiği görülmüştür. 9 ana kategoride sınıflandırılan metafor kategorilerinin 7’si olumlu (191 metafor), 2 kategori ise olumsuz (27 metafor) şeklinde sınıflandırılmaktadır. Bu durum katılımcıların mesleki uygulama sürecini faydalı bulduklarını ve verimli bir uygulama süreci geçirdiklerine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Uygulama, Staj, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları.

Abstract: The aim of the present study was to examine the perceptions of Accounting and Tax Applications and Finance associate degree programs students at Sakarya University of Applied Sciences (SUBU) regarding the concept of professional practice by associating them with color, animal, food type, season, game, flower, and goods metaphors. Phenomenology pattern, as one of the qualitative analysis methods, was used for data analysis. The following question was asked from the participants during the Spring of 2020-2021 educational period: “If the professional application was a color, animal, food type, season, game, flower and goods, it would be ..., because” and they were asked to complete the sentence. A total of 69 students, including 46 women and 23 men, participated in the study. The obtained data were analyzed using content analysis method. A total of 218 metaphors were obtained from students’ perceptions of the concept of professional practice and were grouped into 9 categories. When the metaphors produced by the students were examined, it was observed that the vast majority of the participants developed metaphors in a positive way. Out of 9 main metaphor categories, 7 were classified as positive (191 metaphors) and 2 categories were classified as negative (27 metaphors). This indicates that the participants found the professional application process useful and that they had an efficient application process.

⁽¹⁾ Doktora Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü; tors@sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6851-1315

⁽²⁾ Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sapanca Meslek Yüksekokulu; ismailkoc@subu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1944-2274

Geliş/Received: 02-09-2022; Kabul/Accepted: 27-04-2023

Keywords: *Professional Practice, Internship, Accounting and Tax Applications.*

JEL: *I20, I39, M40*

1. Giriş

Uygulamalı eğitim veren meslek yüksekokulları verdikleri uygulamalı mesleki eğitim ile iş dünyasının ihtiyaç duyduğu, mesleki açıdan yetkin, problem çözme yeteneğine sahip, ara elaman pozisyonundaki çalışan ihtiyacını karşılamaktadır. Meslek yüksekokulundan mezun olan öğrencinin aldığı teorik eğitimi iş hayatında uygulayabilme yeteneğini geliştirmek amacı ile meslek yüksekokulları uygulamalı eğitime önem vermektedir. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde uygulanmakta olan 3+1 Eğitim Modeli'ne göre meslek yüksekokullarındaki öğrenciler; dört yarıyıldan oluşan eğitim ve öğretim dönemlerinin üç döneminde üniversitede teorik bilgi almaktadır. Bir döneminde ise üniversitede edindikleri teorik bilgileri kamu veya özel kurum ve kuruluşlarda yaptıkları uygulamalı mesleki eğitim ile pekiştirip geliştirmektedirler (Sarıbiyık, 2019: 7). Bu sayede hem okul sanayi işbirliği sağlanırken hem de iş dünyasının talep ettiği nitelikli personellerin yetişmesine katkı sunulmuş olmaktadır (Gümüş ve Diğ., 2018: 105).

Türkiye'de iş dünyası ile meslek yüksekokulları arasındaki koordinasyonu arttırmak amacıyla, projeler kapsamında üniversitelere laboratuvar ve uygulama atölyeleri kurulmaktadır. Fakat bu uygulamanın başlangıçta faydaları olmak ile birlikte zaman geçtiğinde iş dünyasının gelişme hızı karşında yetersiz kalmaktadır (Sarıaltın ve Erol, 2015: 68). Bu açıdan uygulamalı eğitim veren meslek yüksekokullarının önemi artmakta ve üniversite ve iş dünyası arasındaki uyum ihtiyacını karşılamaktadır. Öğrencilerin gelecekte iş dünyasına atacağı adımlar konusunda, bilgilerini, becerilerini, tecrübelerini ve özgüvenlerini arttırmaktadır. Eğitim sürecinin bir dönemini kapsayan mesleki eğitim süreci, teorik eğitimin tamamlayıcısıdır. Öğrencilere uygulamalı eğitimin yanı sıra, iş dünyasına adaptasyon, iş deneyimi ve yeni iş fırsatları gibi pek çok alanda katkı sağlamaktadır. Öğrenciler, bu değerli zamanın önemini bilerek, kendilerine katkı sağlayacak bir uygulama alanı seçerek ve disiplinli bir şekilde mesleki uygulamaya devam ederek, bu sürecin en üst düzeyde verimli geçmesi imkânına kavuşabilirler. Ulusal ve uluslararası piyasalarda artan, çeşitlenen ve büyüyen ekonomik ve ticari faaliyetler neticesinde deneyimli, nitelikli, mevzuata hakim, analitik düşünebilen muhasebe meslek mensuplarına olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır (Ulusoy, 2004: 1).

Muhasebe mesleği de pek çok meslekte olduğu gibi, pratik uygulamalar, deneyim ve tecrübe gerektirmektedir. Öğrenciler mesleki uygulama sayesinde; üniversitede edindikleri bilgi ve becerileri pekiştirmekte, işyerlerindeki işleyişi tanımakta, iş dünyası ile adaptasyonu sağlanmakta, iş yapabilme alışkanlığı kazanmakta, ileride içerisinde bulunmayı planladığı sektörü tanımakta ve sektörde yaşanan gelişmeleri takip edip, iş dünyası ve sektöre uyumu kolaylaşmaktadır. Sakarya'da 2012 yılından beri 20 dönem boyunca mesleki uygulama gerçekleştirilmiştir. Her dönem sonucunda öğrenci ve işverenlere memnuniyet anketleri uygulanmıştır. Öğrenciler işyerlerinde ziyaret edilmiştir. Kurumun iç değerlendirme anket sonuçlarından ve saha gözlemlerinden hareketle olumsuz algıların var olduğu görülebilmektedir. Bu nedenle öğrencilerin mesleki uygulamaya karşı olumsuz önyargılarının ortadan kaldırılması, var olan olumsuzlukların giderilmesi için öğrencilerin mesleki uygulamaya karşı olan duygu ve düşüncelerinin ortaya çıkarılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçtan hareketle, mesleki uygulama sürecine yönelik, olumsuz

algıların giderilmesi, sürecin iyileştirilmesine yönelik yapılacak çalışmalara temel oluşturacağı düşünülmektedir. Ayrıca pratikte, çalışma sonrası alınacak önlemler ve düzeltici eylemler ile öğrenciler bir dönemlik mesleki uygulama süresini bilinçli, istekli ve en üst düzeyde verimlilik ile tamamlaması hususunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Literatür incelendiğinde mesleki uygulama kavramına yakın olan staj ile ilgili metaforik çalışmalara rastlanmıştır. Fakat içerik, süre ve teknik işleyiş bakımından stajdan farklı bir yapıya sahip olan 3+1 Eğitim Modeli kapsamındaki bir dönemlik mesleki uygulama eğitimini kavramsal açıdan ele alan çalışma sayısı çok azdır. Mesleki uygulama ve staj arasında bir takım farklılıklar vardır. Sakarya Uygulama Bilimler Üniversitesi özelinde bakıldığında bu farklılıkları şöyle sıralayabiliriz; Staj, 6 haftalık zaman dilimini, mesleki uygulama ise 16 haftalık zaman dilimini kapsamaktadır. Staj, 1 kredi 5 AKTS, mesleki uygulama ise 18 kredi 21 AKTS dir (ebs.sabis.subu.edu.tr, 2022). Staj yaz döneminde yapılmaktadır. Mesleki uygulama ise güz veya bahar dönemlerinde yapılmaktadır. Muhasebe ve vergi uygulamaları ve maliye ön lisans programı öğrencilerinin eğitim sürecinin önemli bir tamamlayıcısı olan 16 hafta boyunca sürdürdükleri 3+1 modeli kapsamında mesleki uygulamaya olan mevcut algılarını ortaya çıkartılması, mesleki uygulamaya yönelik farkındalıkların artırılması, öneminin kavranmasının sağlanması açısından önem arz etmektedir.

1.1. Kavramsal Çerçeve

Literatür araştırması kapsamında öncelikle, araştırmaya konu olan mesleki uygulama ve metafor kavramları açıklanmış, sonrasında araştırma ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. Mesleki uygulama ile öğrenciler, iş dünyasına mezun olmadan tanıma, alanları ile ilgili deneyim kazanma, teorik bilgilerini uygulama ile pekiştirme imkanı bulmaktadır. Bu açıdan mesleki uygulama, eğitim sürecinin önemli bir parçası olarak rol oynamaktadır (Karacan ve Karacan, 2004: 168). Meslek yüksekokulları çoğunlukla sanayi ve hizmet sektörlerinin nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamaya yönelik eğitim veren kurumlardır. Fakat son yıllarda üniversite sektör işbirliklerinin artırılması çabası, öğrencinin çalışma hayatına yönelik yetersizliklerinin giderilmesi, stajın kısa süreli oluşundan kaynaklı sorunların gidermesi ve öğrencinin iş yeri adaptasyonun arttırmasına yönelik çözüm bulma arayışları “3 + 1 eğitim modeli” önerisini ortaya çıkarmıştır (Arpat vd., 2017: 76). (Güler, 2015: 423), (Karadeniz ve Kumaş, 2016: 751), (Yürekli ve Kalfa, 2016: 690) Ayrıca, Öğrencilerin bir ay yerine bir dönem mesleki uygulama yapması ile uygulama sonrası istihdam edilebilirliği önemli ölçüde arttıracağı öngörülmektedir (Karadeniz ve Kumaş, 2016: 750). 3308 sayılı kanununun 3 temel yaklaşımı olan, “çıraklık eğitimi, tam ve yarı zamanlı eğitim sistemi ve mesleki eğitim” araçları ile mesleki ve teknik eğitimde teknik kaliteyi arttırmak yürürlüğe alınmıştır. Bu kanun ile amaçlanan okul-işletme işbirliğini güçlendirerek mesleki ve teknik eğitim modeline göre eğitim gören öğrenci sayısının arttırılmasıdır (Ulusoy, 2004). Mesleki uygulamanın, sadece öğrenciye değil, iş dünyasına, üniversitelere ve topluma yararları vardır. Üniversiteler sektör ile işbirliği halinde olmaları halinde, araştırma geliştirme faaliyetleri, projeleri, nitelikli makaleleri ve mezun öğrencilerin iş bulma konusunda yaşadığı kolaylıklar sayesinde tercih edilebilirliği artacaktır. Toplumsal açıdan faydası ise gençler nitelikli yetişecek, ülkenin kalkınması gelişecek. İş dünyası açısından faydası, üniversite iş birliği sayesinde sektörün ihtiyacı olan nitelikli olarak yetişmiş elemanlara kolayca ulaşabilme imkanına kavuşacaktır. Öğrenci ise, teorik bilgilerini uygulayabilme imkanı ile deneyim kazanacak, üstün

yönlerinin farkına varacak, mezun olduğunda iş dünyasına katılma ve adaptasyonda kolaylık yaşayacaktır (Sarıbiyık, 2019: 11). Mesleki uygulamanın sadece mesleki uygulama yapan öğrenciye faydası yoktur. Aynı zamanda mesleki uygulama sürecinin bir parçası olan öğretim elemanları da süreç boyunca karşılaştığı olumsuzluklar ile tecrübelerini arttırmaktadır. Öğretim elemanları elde ettikleri bu tecrübeler ile mesleki uygulamanın daha verimli olmasını sağlamaktadır (Gökdoğan ve Sarıgöz, 2012: 1093). Mesleki uygulamanın öneminin kavranması, öğrencilerin isteksizliklerinin ve olumsuz önyargılarının azaltılması önem arz etmektedir. Öğrencilerin mesleki uygulamaya yönelik algılarının ortaya çıkarılması ve incelenmesinde kullanılacak araçlardan biri de metaforlardır. Metaforlar, bir diğer adı ile öğretilmeler, sözlerin asıl anlamlarından başka anlamlar aktarılmasına sağlamaktadır. Dilde biliminde ve felsefede çok önemli bir görevi vardır (Uygur, 1962: 125). Metaforların dilimizde, “mecaz, eğretilme, benzetme” anlamlarına gelmekte olup, aynı alanlardan başka ve yeni alanlara bilgi transferini ifade etmektedir. Bu bakımdan olguların meydana geliş ve sürecine ilişkim algılarımızı belirleyip yönlendiren ve kontrol eden zihinsel araçlardır (Miller, 1987). İlkçağ ve Türk İslam filozofları bir olgunun anlaşılmasında zorluk olduğu taktirde, benzetme olarak da adlandırılan metaforlardan faydalanmışlardır (Keklik, 1984: 17). Metaforlar kişilerin bir durum hakkındaki algılarının derinlemesine olarak tespit edilmesinde etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir (Lakoff ve Johnsen, 2003). Metaforlar, epistemik ve ideolojik anlamları ile dünya ve insanlığın var olma biçimlerinin varsayımlarına erişim de kolaylık sağlamaktadır (Botha, 2013: 431).

Literatür incelemesinde, mesleki uygulama, staj ve stajyer kavramlarına yönelik öğrencilerin algılarını ölçmeye yönelik yapılan metafor çalışmalarının yanı sıra çeşitli kavramlara yönelik öğrencilerin algılarını ölçmeye çalışan, metafor çalışmaları aşağıdaki gibi listelenmiştir.

Jones ve Fields (2001) muhasebeye giriş dersini almış öğrencilerin çoğunlukla muhasebe dersine karşı olumsuz düşüncelere sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Karacan ve Karacan (2004) meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin, staja yönelik algılarını ortaya çıkarılmak amacıyla yaptığı çalışmada, stajın öğrenciler tarafından olumlu görüldüğü sonucuna varmıştır. Gökdoğan ve Sarıgöz (2012) meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin mesleki uygulama eğitimine yönelik algılarının tespitine yönelik yaptıkları çalışmada öğrencilerin algılarının olumlu olduğu, sonucuna varılmıştır. Mete (2013) yapmış olduğu çalışmada öğretmen adayları, öğretmenler ve okul yöneticilerinin okul uygulaması dersine yönelik algılarını metaforlar aracılığı ile belirlemek üzere bir çalışma yaptığı çalışmada metaforlar sekiz kavramsal kategoride toplanmıştır. Tiyatro kategorisi en fazla metaforu içermektedir. Kalsen, Kaplan ve Şimşek (2017) Afyonkarahisar ilinde mesleki ve teknik lisede öğrenim gören ve stajını yapan 12. Sınıf öğrencilerinin, staj ve beceri kazanma eğitimi kavramına yönelik algılarını değerlendirmek amacıyla metaforlardan yaptığı metafor çalışmasında, öğrencilerin, staj ve beceri eğitimini, kölelik, tecrübe, keyif ve eğlence gibi olumlu, gereksiz ve anlamsız gibi olumsuz metaforlarla ifade etmişlerdir. Erol Fidan (2018), lisans öğrencilerinin, muhasebe eğitimi kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığı ile ölçtüğü çalışmasında, en çok aldığı yanıtlar sırayla “siyah, kedi, brokoli, kış, saklambaç, kaktüs ve hesap makinesi” olmuştur.

Öztürk ve Alkaya (2020) stajyer kavramına ilişkin otel yöneticilerinin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla yaptığı çalışmada toplam 30 metafor üretilmiş ve 5

kategori altında toplanmıştır. Sezerel ve Cankül (2021) Türkiye’de 2017-2018 eğitim öğretim yılı ve güz döneminde turizm eğitimi alan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin staj kavramına yönelik algılarını ölçmek amacı ile yaptığı çalışmada 67 metaforu, olumlu, olumsuz, hem olumlu hem olumsuz, olmak üzere üç kategori oluşturulmuştur. En fazla metafor olumsuz kategorisindedir. Çetinkaya (2014) üniversite rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü öğrencilerinin alanları ile ilgili mesleklerine yönelik algılarını tespit etmek için metaforlardan faydalandığı çalışmasında toplam, 89 metafor üretilmiş ve 12 kategoride toplanmıştır. En fazla metaforu “Bilgi Verici” kategorisi içermektedir. Akpınar ve Yıldız (2018) muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe kavramına yönelik algılarını belirlemek amacıyla metaforlardan faydalanılmıştır. Toplamda 1298 metafor üretilmiş ve 9 kategoride toplanmıştır. “Heyecan Verici Bir Ders Olarak Muhasebe” kategorisi en fazla metaforu içermektedir. Tuncer ve Tanaş (2019) meslek yüksekokulu öğrencilerinin meslek yüksekokullarına yönelik algılarını ölçmek amacıyla metaforlardan faydalandığı çalışmada, toplamda 135 metafor üretilmiş, olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. En fazla metafor “Olumlu” kategorisindedir. Saatçi ve Aksu (2020) yabancı uyruklu ve turizm eğitimi alan lisans düzeyindeki öğrencilerin koronavirüs kavramına ait algılarının metaforlar aracılığı ile tespit etmeyi amaçladığı çalışmada, metaforlar 8 kategoride toplanmış, “Doğa Olayları” kategorisi en fazla metaforu içermektedir. Yılmaz (2020) Kırklareli Üniversite’si Fen- Edebiyat Fakültesi, tarih bölümünde öğrenim gören ve 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz yarıyılında dördüncü sınıf olan lisans öğrencilerinin göç kavramına ait algılarına yönelik metaforları belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada, 85 metafor üretilmiş ve negatif, pozitif ve nötr olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. “Negatif” kategorisi en fazla metaforu içermektedir. Sarı, Güven ve Yaşar, (2020) 2019-2020 eğitim öğretim yılının güz döneminde, Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi ve Edebiyat Fakültesinde seçilmiş bölümlerde öğrenim gören aynı zamanda kültürel miras konusunda ders alan öğrencilerin kültürel miras kavramına ait algılarını metaforlar aracılığı ile tespit etmeyi amaçladığı çalışmada 81 metafor üretilmiş ve altı kategoride toplanmıştır. En fazla “Toplumsal Değerler Açısından Kültürel Miras” kategorisinde metafor üretilmiştir. Akbaş (2020) Türkiye’de coğrafya bölümlerinden mezun olan öğrencilerin kültürel miras kavramına ait algılarını ortaya çıkarmak için metaforlardan faydalandığı çalışmada. 48 metafor üretilmiş, frekansı en fazla olan metafor “Arkeolojik Eserler” olmuştur. Cesur ve Yılmaz (2021) bankacılık ve sigortacılık bölümünde öğrenim gören ve mezun olmuş öğrencilerin “banka”, “kredi”, “risk”, “sigorta” kavramlarına yönelik algılarını ölçmek amacıyla metaforlardan faydalanmıştır. Toplamda 445 metafor üretilmiş ve her bir kavram için ayrı kategoriler oluşturulmuştur. Katılımcılar çoğunlukla “banka”, “kredi”, “risk”, “sigorta” kavramlarına yönelik olumlu algıya sahip oldukları tespit edilmiştir. Literatür incelendiğinde öğrencilerin, pek çok alanda algılarının ölçülmesinde metaforlardan faydalanılarak nitel çalışmalar yapılmıştır.

Çalışmamızda, meslek yüksekokulu öğrencileri gözünden mesleki uygulama kavramına yönelik algıların tespit edilmesinde metaforlar aracılığı ile nitel bir çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın amacı, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde, muhasebe ve vergi uygulamaları programı ile maliye ön lisans programında öğrenim gören öğrencilerinin, mesleki uygulama kavramına yönelik sahip oldukları algıları, renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya metaforları aracılığı ile ilişkilendirerek incelemektedir.

1.2. Araştırma Soruları

Araştırmanın soruları ise şöyledir;

- 1) Katılımcıların muhasebe ve mesleki uygulama kavramlarına yönelik genel değerlendirmeleri nasıldır?
- 2) Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ve Maliye öğrencileri mesleki uygulama eğitimine ilişkin algılarını hangi metaforlar aracılığı ile ifade etmektedir?
- 3) Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ve Maliye öğrencilerinin mesleki uygulama eğitimine ilişkin bütüncül bakış açıları nasıldır?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli/Deseni

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji (olgubilim), mevcut durum hakkında detaylı bilgiye sahip olmadığımız fakat ne olduğunu hissettiğimiz vakıaları ortaya çıkartmaktır. Bu sebeple tamamen uzak olmadığımız, ne olduğunu hissettiğimiz fakat tam anlamıyla kavranamayan olguları incelerken fenomenoloji (olgubilim) araştırma desenini kullanmak uygun olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 327; Koç ve Bağdat, 2022: 509). Olgubilim, kişilerin bir olgu üzerindeki yaşamış oldukları deneyimlerin ortak anlamlarını tanımlamak üzere tasarlanmış bir araştırma türüdür (Kocabıyık, 2016: 55). Araştırmanın ortaya çıkarmak istediği, tam olarak kavramak istediği olgular için veri kaynakları bu olguyu deneyimleyen kişi veya gruplardan oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 205). Bu çalışmada, mesleki uygulama eğitimine katılan kişilerin elde ettikleri deneyimler sonucu mesleki uygulama kavramına ilişkin ortak anlamlarını tanımlamaları üzerine kurgulanmıştır. Bu çalışmanın temel kısıtı olarak çevrimiçi araçlar ile evrenin tamamına ulaşamaması belirtilebilir.

2.2. Çalışma Grubu/Evren ve Örneklem

Türkiye’de meslek yüksekokullarında, Muhasebe ve Vergi Bölümü ile Maliye bölümünde öğrenim gören ve mesleki uygulama eğitimini tamamlamış öğrencilerin toplamı araştırmanın genel evrenini oluşturmaktadır. Araştırmada ele alınan örneklem ise, 2020-2021 eğitim öğretim yılının bahar döneminde Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ile Maliye önlisans programında öğrenim gören ve muhasebe eğitimini tamamlamış öğrencilerdir. Bu öğrencilerin sayısı, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, mesleki uygulama yönetim sistemi (MUYS)’nden alınmıştır. Buna göre, uygulama evrenindeki öğrenci sayısı 179’dur. Pandemi dönemi şartlarından dolayı öğrenciler ile yüz yüze görüşmek mümkün olmamıştır. 179 öğrencinin tamamına anketler dijital ortamda gönderilmiştir. Gönüllü katılımın esas alındığı çalışmada öğrencilerin bazısına ulaşamaması ve dağıtılan anketlerin boş olarak geri dönmesi gibi sebepler neticesinde katılımcı sayısı 69 kişi ile sınırlı kalmıştır. 69 katılımcının anlamlı olarak oluşturdukları metaforlar, ilgili kategorilerde ayrı ayrı gösterilmiştir. Kavramla ilgisiz olan metaforlar “ilgisiz” kategorisinde gösterilmiştir. Araştırmanın birey ekseninde “gerçeği” tanımlamak üzere sürdürülmesini öngören olgubilim deseninde, örneklemi oluşturan birey sayısının fazla olmasından ziyade, örneklem kapsamındaki bireylerden elde edilen verinin kalitesi önem arz etmektedir (Akturan ve Esen, 2008). Yapılan çalışmada basit rasgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Süreci

Araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış Google anket uygulaması aracılığı ile online olarak toplanmıştır. Mesleki uygulama eğitimine katılan öğrencilere sosyal medya, telefon ve e-mail aracılığı ile ulaşılmış, linkte yer alan anketi doldurmaları istenmiştir.

Ankette öğrencilere, yaşı cinsiyeti, öğrenim gördüğü bölümü, mezun olduğu lise, muhasebe mesleğine yönelik ilgi düzeyleri, bölümü seçme sebepleri, mesleki uygulamanın faydalı olup olmadığı yönündeki görüşleri gibi sorulduktan sonra Mesleki uygulama “.....”rengine benzer, Çünkü “.....”

Mesleki uygulama “.....”hayvanına benzer, Çünkü “.....”,

Mesleki uygulama “.....”besinine benzer, Çünkü “.....”,

Mesleki uygulama “.....”mevsimine benzer, Çünkü “.....”,

Mesleki uygulama “.....”oyununa benzer, Çünkü “.....”,

Mesleki uygulama “.....”çiçeğine benzer, Çünkü “.....”,

Mesleki uygulama “.....”eşyasına benzer, Çünkü “.....”,

şeklindeki cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Bu kapsamda çalışmaya 69 öğrencinin katılım sağladığı görülmüştür. Veriler dijital ortamda; 20.03.2021 tarihinden itibaren 3 aylık bir sürede elde edilmiştir

2.4. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analiz edilmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Nitel çalışmalarda, bilimselliği ve güvenilirliği dikkate alarak analizler yapmak için sosyal bilimciler tarafından geliştirilen içerik analizi, açık, objektif, güvenilir, bilimsek sonuçlar elde edilmesini sağlamaktadır (Stone, Dunphy, Marshall, Ogilvie, 1966: 3). İçerik analizi; mesajı gönderen, mesaj ve mesaj alıcısı hakkında elde edilen yorumların analiz edilerek tanımlandığı bir araştırma yöntemidir. (Weber, 1989: 5). İçerik kategorileri oluşturan bir analiz tekniği olarak içerik analizi ile kalabalık veri setinden daha yalın kavramlar ve ilişkilendirmeler yapılabilmektedir.

2.5. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Lincoln ve Guba'ya (1986) göre nitel çalışmalarda iç geçerlilik yerine inandırıcılık, dış geçerlilik yerine ise aktarılabilirlik kavramlarını kullanılmasını daha uygun olduğunu ifade etmiştir. Çalışmamızda inandırıcılığının sağlanması için verilerin toplanmasında, analizinde ve sonuçların değerlendirilmesinde nitel çalışma konusunda tecrübeli bir akademisyenin eleştirel bir gözle incelemesi ve geri bildirimde bulunması istenmiş, eleştiriler çerçevesinde güncellemeler yapılmıştır. Nitel çalışmalarda aktarılabilirlik için ayrıntılı betimleme ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri yapılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 281). Nicel araştırmalara göre dış geçerlilik (genelleme) olarak, nitel araştırmalar da ise aktarılabilirlik olarak ifade edilen güvenilirliği arttırmak için çalışmamızda ayrıntılı betimleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların, metaforları üretirken kullandığı cümleler, doğrudan, yorum katılmadan ve verinin doğasına mümkün olduğu ölçüde sadık kalınarak (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 281), tablolar içerisinde gösterilmiştir. Nitel araştırmaların temelini ifade eden algılar değişken ve karmaşık özelliği ile kişilere, ortama ve zamana göre duyarlılık göstermektedir. Bu durum isi güvenilirlik hesaplamaları için bir takım sorunlar içermektedir. Güvenilirlik hesaplamaları nitel

araştırmaların doğasına aykırı olsa da bir takım hesaplamalar yapılmaktadır. Bu hesaplamaların amacı ise güvenilirliği test etme ve saptama amacına yönelik değil araştırmacının çalışmanın belli aşamalarında kullandığı stratejileri belirginleştirme ve diğer araştırmacılara örnek olabilme amacı içindir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 272). Bu aşamada yapılması gereken uygun durum birden fazla kişinin saha notlarını ayrı ayrı değerlendirmesi daha sonra kişilerin elde ettiği sonuçları birlikte gözden geçirmesidir (Miles, Huberman ve Michael, 2019: 64). Yazarlar ortaya çıkan sonuçları ayrı ayrı değerlendirmiş, daha sonra, Miles vd.'nin, (2019), "Güvenilirlik=(Görüş birliği sayısı/(Toplam görüş birliği sayısı +Görüş ayrılığı sayısı))" ile ifade ettiği güvenilirlik formülüne göre, 218 metaforu 9 kategoride ifade ederken 199 görüş birliği, 19 görüş ayrılığı meydana gelmiştir. Buna göre güvenilirlik, $0,912 = (199/(199+19))$, (%91) olarak hesaplanmıştır.

2.6. Araştırma Etiği

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Alanında Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 15/03/2021 tarih ve 04 no'lu toplantısında almış olduğu E.7547 sayılı karara göre çalışmanın etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

3. Bulgular

Araştırma verileri iki kategoride toplanmış ve elde edilen bulgular iki kategoride analiz edilmiştir. İlk kategori altında katılımcıların demografik özellikleri ve katılımcıların mesleki uygulama ve muhasebe dersine yönelik genel görüşleri frekans ve yüzdeler ile ifade edilmiştir. İkinci kategoride ise katılımcıların mesleki uygulama kavramına yönelik yedi metafor başlığı altında ifade ettikleri metaforlar, öne çıkan örnekler ile birlikte tablolar aracılığı ile sunulmuştur. Ayrıca yedi metafor başlığı altında ifade edilen metaforların ortak ve benzer yönleri dikkate alınarak, katılımcıların mesleki uygulama dersine yönelik algıları 9 kategori olarak sunulmuş ve bütüncül olarak bir değerlendirme yapılmıştır.

3.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Katılımcıların Mesleki Uygulama ve Muhasebe Dersine Yönelik Genel Görüşleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin; % 66,7'si kadın, % 33,3'ü erkek, % 15,9'u 20 yaş ve altı, %81,2'si 19 ile 25 yaş arasında, % 2,9'u 26 ve 29 yaş arasında, % 48,3'ü maliye programı, % 53,7'si muhasebe ve vergi uygulamaları programında öğrenim görmektedir. % 55,1 i mesleki ve teknik mezundur. % 44,9'u mesleki ve teknik lise mezunu değildir.

Tablo 1 incelendiğinde; ankete katılan 43 öğrenci "*Mesleki uygulama süreci öğrencilere katkı sağlamaktadır.*" İfadesine % 62,3 oranında "kesinlikle katılıyorum" şeklinde cevap vermiştir. 23 öğrenci ise % 33,3 oranında "katılıyorum" şeklinde cevap vermiştir. 1 öğrenci "*fikrim yok*", (% 1,4) 1 öğrenci "*katılmıyorum*" (% 1,4), 1 öğrenci "*kesinlikle katılmıyorum*" (% 1,4) şeklinde cevap vermiştir. Elde edilen bu sonuçlar öğrencilerin uygulamalı eğitim sürecinde buldukları işletmeler ve kurumlarda verimli bir akademik süreç geçirdiklerini göstermektedir. Ankete katılan öğrencilere; "*Mesleki uygulama sürecinde mesleki uygulama yerinizden iş teklifi aldınız mı?*" sorusuna 49 öğrenci "Evet" (% 71) , 20 öğrenci ise "Hayır" (% 29) şeklinde cevap vermiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Mesleki Uygulama Sürecine Yönelik Genel Değerlendirmeleri

Genel Değerlendirmeler	Kategoriler	N	%
Mesleki uygulama süreci öğrencilere katkı sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	43	62,3
	Katılıyorum	23	33,3
	Fikrim Yok	1	1,4
	Katılmıyorum	1	1,4
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	1,4
	Toplam*	69	100
Mesleki uygulama sürecinde mesleki uygulama yerinizden iş teklifi aldınız mı?	Evet	49	71
	Hayır	20	29
	Toplam	69	100

*Tüm tablolarda yüzde değerlerinde virgülden sonra tek rakam alınmasından dolayı toplam yüzde değeri 100'den küçük olabilmektedir.

Katılımcıların vermiş oldukları cevaplara bakıldığında akademik bilgilerinin pekiştirilmesi ve iş tecrübesi kazanmaları bağlamında ciddi anlamda katkı sağladığı görülmektedir. Ayrıca % 71 oranında iş teklifi alma durumu buldukları işletme için faydalı olduklarını göstermektedir.

3.2. Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ve Maliye Öğrencileri Mesleki Uygulama Eğitimine İlişkin Algıları

Tablo 2'ye bakıldığında atılımcıların bir renk olarak mesleki uygulama kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında “beyaz” (19), “siyah” (5) “gri” (3), yeşil (3), “mavi” (2), başta olmak üzere 10 kategoride renk metaforu oluşturdukları görülmektedir. 30 katılımcının ise mesleki uygulama-renk ilişkisi bağlamında anlamlı bir cevap veremediği görülmektedir.

Tablo 2: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya Yönelik Renk Adı Metaforları

Tema	Örnek Söylem	N	%
Beyaz	“Çünkü ilk başta uygulamaya dair hiçbir fikrimiz yokken mesleki uygulama sonrasında bize bir sürü katkı sağlanmış olur.”	19	27,5
Siyah	“Çünkü hiç bir kusuru göstermez.”	5	7,3
Yeşil	“Çünkü umut verici bir renktir. Bu meslekte bir yerimizin olup olmayacağına karar vermemize yardımcı olur.”	3	4,4
Gri	“Çünkü iyi yönlerinin ve kötü yönleri de olan bir uygulamadır”	3	4,4
Mavi	“Çünkü, öğrenme okyanus gibidir. Öğrenmenin sonu yoktur.”	2	2,9
Gökkuşakı	“Çünkü kendi alanım dışında farklı bir sürü şey öğrenebilme imkânı sunuyor.”	1	1,5
Sarı	“Çünkü teorik olarak öğrendiğimiz bilgileri uygulamaya koyup pratiğe çevirdiğimiz de bilgilerimiz de her zaman taze, dinç ve canlı olur”	1	1,5
Kırmızı	“Çünkü düz ve keskin bir meslek olduğundan”	1	1,5
Diğer	Ördek yeşiline benzer çünkü etraf sadece yeşilden ibarettir. Bence kişinin yarattığı renklere benzer mor, kırmızı gök uşağının tüm renkleri”	4	5,8
İlgisiz		30	43,5
Toplam		69	100

Tablo 3'e bakıldığında atılımcıların bir hayvan olarak mesleki uygulama kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında, "karınca" (9) "aslan" (7) "köpek" (5), "arı" (2), papağan (2), başta olmak üzere 18 kategoride hayvan metaforu oluşturdukları görülmektedir. 31 öğrencinin ise mesleki uygulama – hayvan türü ilişkisi bağlamında anlamlı bir metafor oluşturamadıkları görülmektedir.

Tablo 3: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya Yönelik Hayvan Adı Metaforları

Tema	Örnek Söylem	N	%
Karınca	"Çünkü, çalışarak bir şeyleri öğrenmekteyiz."	9	13
Aslan	"Çünkü, gayret etmeden ormanın kralı olamazsın."	7	10,1
Köpek	"Çünkü, sadakat ister".	5	7,2
Papağan	"Çünkü, çok dikkat gerektirir hep aynı şeylerdi söylemek dile getirmek gerekir."	2	2,9
Arı	"Çünkü, sürekli çalışmak ve en iyisini yapmak gerekir"	2	2,9
At	"Çünkü, atlar profesyonel olarak eğitilen hayvanlardır.", "	2	2,9
Eşek	"Çünkü, inat gerektirir."	1	1,4
Fare	"Çünkü, her yerde karşımıza çıkabilir."	1	1,4
Güvercin	"Çünkü annesini izler uçmayı gözlemler avlanmaya gözlemler ve bunları hayata geçirir."	1	1,4
İnek	"Çünkü, inek gibi çalışma deyimi diye bir şey vardır muhasebe çok çalışmayı gerektirir."	1	1,4
Kaplan	"Çünkü, Yarış halinde, hızlı ve sakin olmamız gereklidir."	1	1,4
Kartal	"Çünkü, kartallar yüksekte uçar. Ayrıca ufkumuzu açar."	1	1,4
Kuş	"Çünkü, mesleki uygulamada pratik hızlı ve dikkatli olmamız gerekiyor."	1	1,4
Muhabet Kuşu	"Çünkü, sen uğraştıkça işin üstüne gittikçe o işe daha çok alışırsın."	1	1,4
Penguen	"Çünkü, paytak paytak okulunu okurken staj zamanı geldiğinde o atığın küçük adımların stajda sana yetmediğini fark ediyorsun."	1	1,4
Tilki	"Çünkü, kurnaz ve çevik olmalısın."	1	1,4
Zürafa	"Çünkü, uçsuz bucaksız bir eğitimidir."	1	1,4
İlgisiz		31	49
Toplam		69	100

Tablo 4'e bakıldığında katılımcıların bir besin türü olarak mesleki uygulama kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında, "nar" (4) "ekmek" (3) "domates" (2), "su" (2), başta olmak üzere 38 kategoride metafor oluşturdukları görülmektedir. 38 öğrencinin ise mesleki uygulama-besin türü ilişkisi bağlamında anlamlı bir cevap veremediği görülmektedir.

Tablo 4: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya Yönelik Besin Adı Metaforları

Tema	Örnek Söylem	N	%
Nar	“Çünkü küçük gibi görünse de aslında işin içine girdiğinde ne kadar çok öğreneceğin şey olduğunu anlıyorsun.” “Nar / tane tane öğrenirsin”	4	5,8
Ekmek	“Çünkü bizim karnımızı doyurur.”	3	4,3
Domates	“Çünkü az olgunlaşırsak öğrenmemiş oluruz tam olgunlaşınca güzel oluruz.”	2	2,9
Su	“Çünkü, meslek hayatımızda en önemli eğitim sürecidir.”	2	2,9
Armut	“Çünkü, iyi olgunlaşırsan tadından yenmez.”	1	1,4
B 12 Vitamini	“Çünkü, bu vitamin olmadan diğer besinler bir işe yaramaz.”	1	1,4
Bal	“Çünkü, Bal güneş görmeden bozulmayan tek gıdadır.”	1	1,4
Buğday	“Çünkü yetiştirip öğütüp istediğiniz hamur ve şekle çevirebilirsiniz.”	1	1,4
Çay	“Çünkü olmazsa mesleğe başlangıçta 1-0 geriden başlarsınız.”	1	1,4
Dere Otu	“Çünkü takıldı mı boğaza yapışır.”	1	1,4
Ispanak	“Çünkü, Ispanak, faydalıdır ve bize katkı sağlar.”	1	1,4
Kahve	“Çünkü, insanın gözünü açıyor.”	1	1,4
Kıyma	“Çünkü, beyni geliştirir.”	1	1,4
Limon	“Çünkü, protein doludur yani bilgi doludur.”	1	1,4
Makarna	“Çünkü, küçük görünüp sonradan büyür”	1	1,4
Marul	“Çünkü, her zaman canlı durmamız ve ışıdamamız gerekmektedir”.	1	1,4
Pirzola	“Çünkü, yedikçe doymazsın mesleki uygulamada ise yeni bir şey öğrenince bu yeterli olmaz ve daha yeni şeyler öğrenmek istersin.”	1	1,4
Protein	“Çünkü, vücut için değil geleceğimiz için gerekli olan bir uygulamadır.”	1	1,4
Süt	“Çünkü, içtikçe gelişirsiniz büyürsünüz.”	1	1,4
Tatlı	“Çünkü, tatlı yerken zevk ve mutluluk alırız.”	1	1,4
Yemekteki Soğan	“Çünkü, bir yemekte soğan olmazsa olmazdır. Bir eğitimde de mesleki tecrübe olmazsa olmazdır.”	1	1,4
Yoğurt	“Çünkü, yapması zordur ama sonucu güzeldir.”	1	1,4
Yonca	“Çünkü, bir bitkideki yapraklar gibidir ne kadar çok çalışırsan onu sulamış ve yeşil tutmuş sayılırsın.”	1	1,4
Diğer		1	1,4
İlgisiz		38	55,1
Toplam		69	100

Tablo 5'e bakıldığında katılımcıların mevsim olarak mesleki uygulama kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında “ilkbahar” (13), “yaz” (8) “kış” (7), “sonbahar” (7), başta olmak üzere 6 kategoride mevsim metaforu oluşturdukları görülmektedir. 33 öğrencinin ise mesleki uygulama – mevsim ilişkisi bağlamında anlamlı bir cevap veremediği görülmektedir.

Tablo 5: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya Yönelik Mevsim Adı Metaforları

Tema	Örnek Söylem	N	%
İlkbahar	“Çünkü, ilkbaharda tomurcuklar çiçek açmaya başlar. Bizlerde bu uygulama sayesinde bildiklerimizi uygulayarak yeni edinimler kazanıyoruz.”	13	18,8
Yaz	“Çünkü, yazın yeşillikler, doğa ve insanların temel ihtiyaçlarının en başında su olduğu gibi mesleki uygulamada da temel ihtiyacımız bilgidir.”	8	11,6
Kış	“Çünkü, kış zor şartlar altında geçer ve kıştan sonraki mevsim bahardır kışı sabırla geçirenin baharı da güzel olur.”	7	10,1
Sonbahar	“Çünkü, aynı havalar gibi bir iyi bir kötü geçmektedir.”	7	10,1
Diğer	“Dört mevsime benzer. Çünkü, herkes gibi bizimde geçişlerimiz olur.”	1	1,4
İlgisiz		33	47,8
Toplam		69	100

Tablo 6’ya bakıldığında katılımcıların bir oyun türü olarak mesleki uygulama kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında “saklambaç” (5) , “satranç” (5) “bilgisayar oyunu” (3), “Monopoly” (3), başta olmak üzere 19 kategoride mevsim metaforu oluşturdukları görülmektedir. 37 öğrencinin ise mesleki uygulama – oyun türü ilişkisi bağlamında anlamlı bir cevap veremediği görülmektedir.

Tablo 6: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya Yönelik Oyun Adı Metaforları

Tema	Örnek Söylem	N	%
Saklambaç	“Çünkü, bazı şeyleri sen kendin araştırıp ta bulman gerekir.”	5	7,2
Satranç	“Çünkü, kullanan bu fırsatı lehine çevirip birçok tecrübe dışında iş imkânı da kazanabilir.”	5	7,2
Bilgisayar Oyunu	“Çünkü, hızlı ve olmamıza sağlar.”	3	4,3
Monopoly	“Çünkü, çünkü orda bile muhasebe vardır.”	3	4,3
Futbol	“Çünkü, çok kişi vardır.”	2	2,9
Sek Sek	“Çünkü, birçok kes inişli çıkışlı.”	2	2,9
Basketbol	“Çünkü, işimizi iyi yaparsak o kadar sayı alırız.”	1	1,4
Bulmaca	“Çünkü, parçalar yerine koyuldukça tamamlanır.”	1	1,4
Denge Oyunu	“Çünkü, dengeyi iyi kurarsan hayatta başarılı olursun.”	1	1,4
İsim Şehir Oyunu	“Çünkü, bilgisi olan kazanır.”	1	1,4
Körebe	“Çünkü, karşında ne olduğunu bilmeden gidip sobeyleyince gözümüzü açarız ve mesleği öğreniriz.”	1	1,4
Kumar	“Çünkü, tek bir hatan her şeyi kaybettirir.”	1	1,4
Labirent	“Çünkü, çünkü çözümler tek değil birçok noktada çözüm gerekebiliyor bazen.”	1	1,4
Süper Mario	“Çünkü, her bir kuleden aşağı inince yeni odalar imkanlar açılıyor.”	1	1,4
Puzzle	“Çünkü, Parçaları nasıl takacağımızı gösterir.”	1	1,4
Tumba	“Çünkü, iyi odaklanıp atış yaparsan kazanırsın.”	1	1,4
Yapboz	“Çünkü, parçaları birleştirdikçe şekil ortaya çıkar sende yetişirsin.”	1	1,4
Diğer	“Beceri, Sonunda bir hediye veya bir hayır vardır.”	1	1,4
İlgisiz		37	53,6
Toplam		69	100

Tablo 7'ye bakıldığında katılımcıların bir çiçek olarak mesleki uygulama kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında “papatya” (8) , “gül” (5) “orkide” (3), başta olmak üzere 11 kategoride çiçek metaforu oluşturdukları görülmektedir. 46 öğrencinin ise mesleki uygulama –çiçek ilişkisi bağlamında anlamlı bir cevap veremediği görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya Yönelik Çiçek Adı Metaforları

Tema	Örnek Söylem	N	%
Papatya	“Çünkü, bana hep masumluluğu saflığı temsil eder, mesleki uygulamada olan öğrenciler de daha yeni mesleğe atılmış olarak saf ve masumdurlar bu meslekte.”	8	11,6
Gül	“Çünkü, kokusunu aldıkça daha çok almak isteriz. Uygulama da böyledir öğrenmeye başladıkça daha öğrenecek çok şey vardır.”	5	7,2
Orkide	“Orkide çünkü uzun uğraşlar sonucunda mükemmel görünüşü sağlarsınız.”	3	4,3
Ezan	“Çünkü, bilgi edindikçe zihnimiz açılır.”	1	1,4
Çiçeği Fesleğen	“Çünkü, dokundukça çalıştıkça yeni bilgiler yayan bir meslek.”	1	1,4
Gonca	“Çünkü, mesleki uygulama başında bizde birer goncayız. Yani bilgilerimiz teorik olarak var ama pratikte yok. Uygulama yaparak daha da çok şey öğreniyoruz. Bu da goncamızın güle dönüşme aşaması.”	1	1,4
Hanımeli	“Çünkü, çalıştıkça insanın enerjisi yerine gelir.”	1	1,4
Kır	“Çünkü, çünkü geleceğe güzel bakmamızı sağlar”.	1	1,4
Çiçekleri			
Lale	“Çünkü, çok güzeldir.”	1	1,4
Meyve	“Çünkü, çiçek solduğu zaman. Bir çiçek açacak demektir buda bizim yaşadığımız zamanı aktarmaktadır.”	1	1,4
Çiçeği			
İlgisiz		46	66,7
Toplam		69	100

Tablo 8'e bakıldığında 69 katılımcıların bir eşya olarak mesleki uygulama kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara bakıldığında “kalem” (5) , “hesap makinesi” (3) “kitap” (2), başta olmak üzere 22 kategoride eşya metaforu oluşturdukları görülmektedir. 42 öğrencinin ise mesleki uygulama – eşya ilişkisi bağlamında anlamlı bir cevap veremediği görülmektedir. Yukarıda katılımcıların mesleki uygulama kavramına yönelik, renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya metaforları detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Tablo 8: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya Yönelik Eşya Adı Metaforları

Tema	Örnek Söylem	N	%
Kalem	“Çünkü, yazdıkça öğreniriz.”	5	7,2
Hesap Makinesi	“Hesap makinesi, doğru yolu bulmak senin elinde.”	3	4,2
Kitap	“Çünkü, her gün farklı şey öğrenip bilgimiz genişlemiş oluruz.”	2	2,9
Anahtar	“Çünkü, kazandığımız tecrübe önümüzde yeni kapılar açmaya yarayacaktır.”	1	1,4
Bardak	“Çünkü, ne kadar doldurursan senin için o kadar faydalıdır.”	1	1,4
Bıçak	“Çünkü, yontma yapar.”	1	1,4
Bilgisayar	“Çünkü, tüm bilgiler burada öğrenilir.”	1	1,4
Buzdolabı	“Çünkü, kapalı kutu ve güzellikler vardır içinde.”	1	1,4
Ceviz	“Çünkü, insan bir şeyler öğrenmek için kendi kabuğunu kendisi kırması gerek birisinin zorlaması değil.”	1	1,4
Kıracağı			
Diş Fırçası	“Çünkü, mikropların gidip bembeyaz dişlere sahip olmak gibi.”	1	1,4
Duvar Saati	“Çünkü, tik tak hiç durmaz.”	1	1,4
Ev	“Çünkü, bir parça olmadan huzur olmadığı gibi. Uygulama olmadan bilgi olmaz.”	1	1,4
Halı	“Çünkü, karışıklığı çözmeye çalışmak zevkli.”	1	1,4
Kıyafet	“Çünkü, hayatının her anında seninledir.”	1	1,4
Kolonya	“Çünkü, kolonya bakterinden arındırır muhasebe de benim için öyledir.”	1	1,4
Koltuk	“Koltuk, gereklidir.”	1	1,4
Koşu Bandı	“Çünkü, bizi hem yorar hem geliştirir.”	1	1,4
Telefon	“Çünkü, aradığımız bilgiyi bilmiyorsak telefonu açıp bakıyoruz mesleki uygulamada da bilgiye ihtiyacımız vardır bilgi için muhasebe meslek elemanlarına ihtiyaç duyarız.”	1	1,4
Post it	“Çünkü, benzer çünkü sonrasında hazırlıktır.”	1	1,4
Televizyon	“Çünkü, tüm gözler ondadır.”	1	1,4
Yastık	“Çünkü, ona başımızı koyduğumuzda rahat ederiz.”	1	1,4
İlgisiz		42	60,9
Toplam		69	100

Tüm gruplardan elde edilen 218 metafor 9 kavramsal kategoride toplanmıştır. Tanımlanan 9 kategori Tablo 9 da ayrıntılı bir şekilde aşağıdaki gibi ele alınmıştır

3.3. Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ile Maliye Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Uygulama Eğitimi İlişkin Algularına Bütüncül Bir Bakış

Öğrencilerden mesleki uygulamayı, renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya metaforları aracılığı ile ilişkilendirmesi ve nedenini açıklaması istenmiştir. Elde edilen 218 metafor, nedenleri ile ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. İnceleme sonrası aynı şeyi ifade eden metaforlar aynı kategoride gruplanmıştır. Örneğin, “Makarna çünkü küçük görünüp sonradan büyür.”, “Kıyma besinine benzer çünkü beyni geliştirir”, “Süt besinine benzer içtikçe gelişirsiniz büyürsünüz” “Mesleki Uygulama ilkbahar mevsimine benzer. Çünkü ilkbaharda tomurcuklar çiçek açmaya baslar. Bizlerde bu uygulama sayesinde bildiklerimizi uygulayarak yeni edinimler kazanıyoruz” ifadeleri ile “geliştiren bir süreç olarak mesleki uygulama” kategorisi ortaya çıkmıştır. Metafor ile nedeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmayan yada herhangi bir neden belirtilmeyen ifadeler ilgisiz kategorisinde ele alınmıştır. Örneğin; “Patates kızartması, çünkü çok severim.” Metaforu nedeni ile anlatmış fakat, ifade edilen metaforlar, renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya

metaforlarından herhangi bir grupta değerlendirilemeyenler “ diğ er” kategorisinde ele alınmıştır.

Tablo 9: Katılımcıların Mesleki Uygulamaya İlişkin Metaforlarından Elde Edilen Kavramsal Kategoriler

Kavramsal Kategoriler	Renk	Hayvan	Besin Türü	Mevsim	Oyun	Çiçek	Eşya	Toplam	%
Geliştiren bir süreç	9	7	12	12	8	8	12	68	31,2
Yoğun çaba ve dinamizm gerektiren bir süreç	-	19	2	1	18	4	6	50	22,9
Öğrenmeyi kolaylaştıran bir süreç	9		8	8	2	4	6	37	17,0
Zor ve karmaşık bir süreç	1	3	3	7	-	2	-	16	7,3
Ciddiyet, disiplin ve düzen gerektiren bir süreç	7	5	1	-	-	3	-	16	7,3
Olumlu ve olumsuz yönleri olan süreç	1	-	-	7	1	2	-	11	5,0
Çok yönlü bir öğrenme süreci	4	2	2	-	1	1	-	10	4,6
Eğitimin tamamlayıcısı olan bir süreç	3	1	3	-	1	-	1	9	4,1
Meslek seçiminde etkili olan bir süreç	1	-	-	-	-	-	-	1	0,5
Toplam	35	37	31	35	31	24	25	218	100

Not. “-“ ifadesi ilgili kategoride metafor üretilmediği anlamına gelmektedir.

Örneğin; “Mesleki Uygulama gökkuşağı renklerine benzer. Çünkü kendi alanım dışında farklı bir sürü şey öğrenebilme imkanı sunuyor.” İlişkisiz ve diğ er kategorisine alınan cevaplar değerlendirmeye katılmamıştır. Tablo 9’a bakıldığında 9 ana kavramsal kategoride 218 metaforun ortaya çıkarıldığı görülmektedir. Katılımcıların en fazla metafor ürettikleri kategorinin “geliştiren bir süreç olarak mesleki uygulama” olduğu görülmektedir. Bu kategoride renk (9), hayvan (7) , besin türü (12), mevsim (12), oyun (8), çiçek (8), eşya (12) olmak üzere toplam 68 metaforun ortaya çıktığı görülmektedir. Katılımcıların en fazla ikinci olarak metafor ürettikleri kavramsal kategori ise “yoğun çaba ve dinamizm gerektiren bir süreç olarak mesleki uygulama” şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu kategoride renk (0) hayvan (19) , besin türü (2), mevsim (1), oyun (18), çiçek (4), eşya (6) olmak üzere toplam 50 metaforun ortaya çıktığı görülmektedir. Katılımcıların üçüncü olarak ifade ettikleri metaforların kavramsal kategorisi “öğrenmeyi kolaylaştıran bir süreç olarak mesleki uygulama” olarak gerçekleşmiştir. Bu kategoride renk (9) hayvan (0) , besin türü (8), mevsim (8), oyun (2), çiçek (4), eşya (6) olmak üzere toplam 37 metafor ortaya çıktığı görülmektedir. Katılımcıların dördüncü sırada ürettikleri metafor ise; “ zor ve karmaşık bir süreç olarak mesleki uygulama” ve “ciddiyet, disiplin ve düzen gerektiren bir uygulama olarak mesleki uygulama” şeklinde ortaya çıkmaktadır. “Zor ve karmaşık bir süreç olarak mesleki uygulama” kategorisinde renk (1) hayvan (3) , besin türü (3), mevsim (7), oyun (0), çiçek (2), eşya (0) olmak

üzere toplam 16 metaforun ortaya çıktığı görülmektedir. “Ciddiyet, disiplin ve düzen gerektiren bir uygulama olarak mesleki uygulama” kategorisinde ise; renk (9) hayvan (0) , besin türü (8), mevsim (8), oyun (2), çiçek (4), eşya (6) olmak üzere toplam 16 metaforun ortaya çıktığı görülmektedir. Diğer kategoriler ise sırasıyla, “Olumlu ve olumsuz yönleri olan bir eğitim süreci olarak mesleki uygulama”, “Çok yönlü bir öğrenme süreci olarak mesleki uygulama” “Eğitim sürecinin tamamlayıcısı olarak mesleki uygulama”, “Meslek seçiminde etkili olan bir süreç olarak mesleki uygulama” olarak ortaya çıkmaktadır. Renkler ile katılımcılar en fazla mesleki uygulamanın, “geliştiren bir süreç olarak mesleki uygulama”, “öğrenmeyi kolaylaştıran bir süreç olarak mesleki uygulama” kategorilerini ifade etmiştir. Hayvan ve oyun metaforları ile en fazla “yoğun çaba ve dinamizm gerektiren bir süreç olarak mesleki uygulama” kategorisini ifade etmiştir. Besin türü, çiçek mevsim ve eşya metaforları ile en fazla, “geliştiren bir süreç olarak mesleki uygulama” kategorisi ifade edilmiştir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Muhasebe mesleği piyasada uygulama alanı çok geniş olan bir meslek koludur. Özellikle maliye ve muhasebe öğrencileri aldıkları ön lisans eğitimleri ile piyasada önemli bir ihtiyacı karşılamaktadır. Üniversitelerde edinilen akademik bilginin piyasada karşılık bulması kuşkusuz piyasa ve üniversite arasındaki dinamik ilişki ile mümkün olabilecektir. Meslek liseleri ve bazı meslek yüksekokullarının uygulamış olduğu uygulamalı eğitimler öğrencinin akademik bilgilerini pekiştirmesini ve iş hayatına yönelik öz güveni oluşturmasını sağlayabilmektedir. Birçok meslek kolunda; mesleki eğitim, staj, deneme eğitimi gibi farklı içerikler ile uygulamalı eğitimler uygulanmaktadır. Literatürde bu uygulamalı eğitim metodunun çıktılarını incelemeye yönelik birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Mesleki uygulamaya yönelik algıların ölçülmesine yönelik yapılan çalışmalarda genellikle olumlu algılara ulaşılmıştır.

2020-2021 eğitim öğretim yılının bahar döneminde Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Muhasebe ve Vergi Uygulamaları ile Maliye ön lisans programlarında öğrenim gören ve muhasebe eğitimini tamamlamış öğrencilerinin, mesleki uygulama kavramına yönelik sahip oldukları algıları, renk, hayvan, besin türü, mevsim, oyun, çiçek ve eşya metaforları aracılığı ile ilişkilendirilerek incelenmiştir. Bu çerçevede ortaya çıkan metaforlar belli kavramsal kategoriler altında toplanarak önemli sonuçlar elde edilmesini sağlamıştır. Dolayısı ile araştırmanın bulgularında birkaç önemli nokta dikkat çekmektedir. Öncelikli olarak mesleki uygulama öğrencilerinin ürettikleri metaforlar incelendiğinde bu bireylerin büyük bir çoğunluğu olumlu yönde metafor geliştirdiği görülmüştür. 9 ana kategoride sınıflandırılan metaforların 7 si olumlu (204 metafor), 2 kategori ise olumsuz (18 metafor) şeklinde sınıflandırılmaktadır. Bu durum katılımcıların mesleki uygulama sürecini faydalı bulduklarını ve verimli bir uygulama süreci geçirdiklerine işaret etmektedir. Mesleki uygulama eğitimini tamamlayan 69 öğrencinin 49’una işverenleri tarafından iş teklifi yapılması, öğrencilerin mezuniyet sonrası iş bulma ya da iş aramada zaman kaybetmeme, maddi kazanç sağlama gibi avantajlar sağladığını göstermektedir.

Katılımcıların mesleki uygulama kavramına yönelik algılarına yönelik metaforlar kategorilere ayrıldığında % 31,2’si geliştiren bir süreç olduğunu, % 22,9’unun yoğun çaba ve dinamizm gerektiren bir süreç olduğunu, % 17’sinin öğrenmeyi kolaylaştıran bir süreç olduğunu, % 7,3’ü zor ve karmaşık bir süreç olduğunu, % 7,3’ü ciddiyet, disiplin ve düzen gerektiren bir uygulama, % 5’i olumlu ve olumsuz

yönleri olan bir eğitim süreci olduğunu, % 4,6'sı çok yönlü bir öğrenme süreci olduğunu, % 4,1'i eğitim sürecinin tamamlayıcısı olduğunu, % 0,05'i ise meslek seçiminde etkili bir süreç olduğunu ifade etmiştir. Çalışmada bazı katılımcıların belirttikleri metaforlar ile bağlam ilişkisi kurmada problem yaşadıkları anlaşılmıştır. Dolayısı ile bu metaforlar ilgisiz kategorisinde sınıflandırılmıştır. İlgisiz kategorisi toplam metaforların; renk (% 43,48), hayvan (% 44,9), besin türü (% 55,1), mevsim (% 47,8), oyun (% 53,6), çiçek (% 66,7), eşya (% 60,9)'unu oluşturmuştur. Metafor kategorilerindeki ilgisiz cevapların fazla olması online gibi araştırmanın sınırlayıcı faktörlerin kaynaklandığını söylemek mümkündür. Bu durum metafor çalışmalarının yüz yüze yapılması ile daha verimli sonuçlar elde edilebileceğini göstermektedir. Mesleki uygulama öğrencilerin okullarda öğrendikleri teorik bilgileri, pekiştirme, iş dünyasına adaptasyon, iş bulma kolaylıkları sağlayan önemli bir süreçtir. Mesleki uygulama süreci öğrenciler tarafından faydalarının farkında olarak çok iyi bir şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların büyük çoğunluğu mesleki uygulamanın faydalarına ve olumlu yönlerine vurgu yapmaktadır. Fakat bir kısmı ise mesleki uygulamanın zor, sıkıcı bir süreç olduğunu ifade etmektedir. Katılımcıların hangi gerekçeler ile mesleki uygulamanın olumsuz yönlerine dikkat çektiği, gerekçelerin ortadan kaldırılmasına yönelik hangi tedbirlerin alınabileceği başka bir çalışmada ele alınabileceği ve bu sayede mesleki uygulamanın faydalarını en üst seviyeye çıkarılması gerektiği düşünülmektedir. Yapılan çalışma ilgili literatürde yer alan Karacan ve Karacan (2004), Gökdoğan ve Sarıgöz (2012), Öztürk ve Alkaya (2020)'nin yapmış oldukları staj ve mesleki uygulama kavramlarına yönelik elde edilen sonuçları destekler niteliktedir.

İlgili alan yazın kapsamında daha geniş bir evren belirlenip farklı meslek grupları üzerine odak grup çalışmaları veya derinlemesine araştırma yöntemleri kullanılarak çalışmalar yapılabilir. Ayrıca mesleki uygulama sürecinde yaşanan sorunların iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Referanslar

- Akbaş, F. (2020). Coğrafya lisans mezunlarının kültürel miras kavramına yönelik algılarının metafor analizi yöntemiyle değerlendirilmesi. *Anasay*, 4(12), 89-112. DOI: <https://doi.org/10.33404/anasay.725994>
- Akpınar, S. ve Yıldız, Ş. (2018). Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe algılarına yönelik metaforlar. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 77, 91-114. <https://doi.org/10.25095/mufad.401312>
- Akturan, U. ve Esen, A. (2008). Fenomenoloji. Baş T. ve Akturan U. (Yay. Haz.), *Nitel araştırma yöntemleri* (83-98. ss.) içinde. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arpat, B., M. Tokbaş, B. Çamurdan, A. Akşit (2017). Meslek yüksekokullarında 3+1 eğitim modeli stajlarında yapılan iş teklifleri üzerine bir araştırma: Honaz meslek yüksekokulu örneği. *International Journal of Academic Value Studies*, 3(14), 1-11.
- Botha, E. (2009). Why metaphor matters in education. *South African Journal of Education*, 29, 431-444. DOI: 10.15700/saje.v29n4a287
- Cesur, E. Yılmaz, T. (2021). Bankacılık ve sigortacılık programı ön lisans öğrencileri ile mezunlarının "banka, kredi, sigorta ve risk" kavramlarına ilişkin metaforik algılarının değerlendirilmesi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 13(2), 1712-1736. ISSN: 1309 – 0712. <https://doi.org/10.20491/isarder.2021.1225>

- Çetinkaya, S. K. (2014). Öğrencilerinin kendi mesleklerine ilişkin algılarının metafor analizi ile incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36(2), 137-150. <https://dergipark.org.tr/pub/pauefd/issue/32869/374883>
- Erol Fidan, M. (2019). Lisans öğrencilerinin muhasebe eğitimi hakkındaki metaforik algıları: Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İİBF Örneği. *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 30-57. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ijafri/issue/45064/472046>
- Gül, H. ve Yürekli, E. (2020). MYO'lardaki 3+1 işbaşı eğitimlerinin girişimcilik eğilimine etkisi: PAÜ örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(4), 2400-2417. <https://doi.org/10.33206/mjss.672376>.
- Güler, Z. (2015). *Meslek yüksekokullarında staj sorunsalı: David A. Kob'un yaşantısal öğrenme kuramı kapsamında Eskişehir Meslek Yüksekokulu Büro Yönetimi ve Asistanlığı öğrencilerinin stajlarının değerlendirilmesi ve öneriler*. 1. Ulusal Şişli Sempozyumu, 4-5 Haziran 2015, 409-430.
- Gümüş, İ, İskender, H. ve Bağdat, A. (2018). *Dijitalleşme sürecinde ön lisans muhasebe eğitiminin yeniden yapılandırılması*. 5. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi, İzmir, 100-111.
- Gökdoğan, O. ve Sarıgöz, O. (2012). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin meslek, uygulama ders ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi*. Batman University International Participated Science And Culture Symposium, 1091-1100, 18-20 April. Batman. <https://dergipark.org.tr/pub/buyasambid/issue/29824/320956>.
- Jones, J. P. and Fields, K. T. (2001). The role of supplemental instruction in the first accounting course. *Issues in Accounting Education*, 16(4), 531-547. <https://doi.org/10.2308/iace.2001.16.4.531>
- Kalsen, C., Kaplan, İ. ve Şimşek, M. (2017). Mesleki ve teknik liseleri 12. Sınıf öğrencilerinin işletmelerde yaptıkları staj ve beceri eğitimi çalışmalarına ilişkin algıları. *International Journal of Human Sciences*, 14(3), 3043-3060, SSN:2458-948. <https://www.jhumansciences.com/ojs/index.php/IJHS/article/view/4569>
- Karacan, S. ve Karacan E. (2004). Meslek yüksekokullarında (MYO) yapılan staj uygulamalarına ilişkin bir araştırma: kalite ve verimlilik için iş yerleri – MYO işbirliğinin gereği. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, 168-184. <https://dergipark.org.tr/pub/kosbed/issue/25712/271313>
- Karadeniz, O. ve Kumaş, H. (2016). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin istihdam edilebilirliğini arttırmada mesleki uygulamalar dersi (3+1 programlarının) ile İŞKUR işbaşı eğitim programlarının rolü: Honaz Meslek Yüksekokulu örneği*. 5th International Vocational Schools Symposium. Bosnia And Herzegovina. <https://dergipark.org.tr/pub/cider/issue/36287/409617>.
- Keklik, N. (1984). Felsefe bakımından metafor, *Felsefe Arkivi*, 25, <https://dergipark.org.tr/pub/iufad/issue/1304/15376>
- Kocabıyık, O. O. (2016). Olgubilim ve gömülü kuram: bazı özellikler açısından karşılaştırma. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 55-66. <http://publications.aare.edu.au/05pap/fli05040.pdf>.
- Koç, İ. ve Bağdat, A. (2022). *Muhasebe ve maliye eğitimi alan yükseköğretim öğrencilerinin vergi ve devlet algılarına yönelik metafor araştırması*. Karadeniz 11. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, Rize, 507-515.

- Lakoff, G. and Johnsen, M. (2003). *Metaphors we live by*. Chiago: The University of Chicago Press.
- Mete, Y. A. (2013). Okul uygulaması dersine yönelik öğretmen adayı, öğretmen ve okul yöneticilerinin sahip oldukları metaforlar. *Öğretmen Eğitimi ve Eğitimcileri Dergisi*, 2(2), 249-274. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/646251>
- Miller, S. (1987). Some comments on the utility of metaphors for educational theory and practice. *Educational Theory*, 37(3), 219-227. <https://doi.org/10.1111/j.1741-5446.1987.00219.x>
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (2019). *Nitel veri analizi, qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications,.
- Özdaş, F ve Çakmak, M. (2018). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2747- 2766. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/teke/issue/42447/511244>
- Öztürk, H. ve Alkaya, S. (2020). Otel işletmelerinde çalışan yöneticilerin “stajyer” kavramına ilişkin algılarına yönelik metafor analizi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 1763–1777. DOI:10.26677/TR1010.2020.449.
- Saatçı, G. ve Aksu, M. (2020). Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan yabancı uyruklu öğrencilerin koronavirüs algılarını metafor yolu ile tespit etmeye yönelik bir araştırma. A study on the detection of coronavirus perceptions of Foreign Students receiving tourism education at the undergraduate level through metaphor. *Journal of Awareness*, 5(4), 617-630. <https://doi.org/10.26809/joa.5.042>
- Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Eğitim Bilgi Sistemi. <https://ebs.sabis.subu.edu.tr/BirimDetay/DersPlan/31590>. E.T.17.06.2022.
- Sarı, C., Kılıç, A. F., Güven, S. ve Yaşar, H. B. (2020). Üniversite öğrencilerinin kültürel miras kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences*, 2(1), 334-353. DOI: 10.35452/caless.2020.16. <https://doi.org/10.35452/caless.2020.16>
- Sarıaltın, H. ve Erol, Z. (2015). *Meslek yüksekokulu (MYO) sektör işbirliği bağlamında bir mesleki yükseköğretim modelinin analizi (Sakarya Üniversitesi 3+1 modeli)*. UMYOS2015 Sempozyumu. Özel Sayı.
- Sarıbıyık, M. (2019). *Mesleki eğitimde +1 eğitim modeli*. Sayı 292. SETA Yayınları. <https://setav.org/assets/uploads/2019/08/A292.pdf>.
- Sezerel, H. ve Cankül, D. (2021). Stajın nasıl geçti? Turizm alanında orta öğretim öğrencilerinin staj deneyimleri. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 471-483. DOI:10.26677/TR1010.2019.173.
- Stone, P. J, Dunphy, D. C., Marshall, S. S. ve Ogilvie, D. M. (1966). *The general inquirer: a computer approach to content analysis*. Massachusetts: The M.I.T. Press.
- Tuncer, M. ve Tanaş, R. (2019). Mesleki eğitim sorunsalının meslek yüksekokulları bağlamında öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 8(15), 76-88. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejedus/issue/44340/538129>
- Ulusoy, A. (2004). Kalifiye işgücünün yetiştirilmesinde eğitim kurumu-işletme işbirliği: Türkiye uygulaması. Erişim adresi: https://urlamta1.meb.k12.tr/icerikler/mesleki-ve-teknik-egitimi-gelistirmek-icin-yapilan-calismalar_3763592.html.

- Uyur, N. (1962). İğretileme (metafor) Problemi. *Felsefe Arşivi*, 13, 125-139.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iufad/issue/1325/15617>
- Weber, R. P. (1989). *Basic content analysis*. London: Sage.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, Y. (2020). Tarih bölümü öğrencilerinin bakışıyla göç: bir metafor analizi çalışması. *Rumeli'de Uluslararası Hakemli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 21, 523 – 535. DOI:10.29000/rumelide.835772
- Yıldırın, R., Baysal, H. T., & Zengin, B. (2016). 3+ 1 Eğitim modeli kapsamında işletmelerde istihdam edilen turizm önlisans öğrencilerinin mesleğe ilişkin tutumları: Sakarya Üniversitesi örneği. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 101-116.
- Yürekli, E. ve Kalfa, V. R. (2016). Stajyer öğrencilerin mesleki atılgnlık düzeylerinin araştırılması: PAÜ Honaz Meslek Yüksekokulu'nda bir alan araştırması, *ISVET*, 684-700.